

SOFIJA (21.8.1917-23.8.2011) IN GIANNA (15.1.1919 -29.1.2002) -

PEDAGOGIKA IN KATEHETIKA Z ROKO V ROKI

Konferenca katehistov KDP, Maribor, 26. oktober 2019

Posvečena Gianni Gobbi ob 100-letnici njenega rojstva

UVOD

VIDEO O GIANNI GOBBI <https://youtu.be/5juQRcqPvOI> (po dobroti CGSUSA - Ameriškega združenja KDP)

»Tako sem vedela, da je Gianna prava 'montessorijka'. Po njeni otroškosti, preprostosti, neposrednosti, toplini, predvsem pa po iskricah v njenih očeh sem spoznala, da otroke zares pozna.«

(Betty Hissong, montessori učiteljica in katehistinja, ob prvem srečanju z Gianni Gobbi, 1986)

Obletnice so vedno lepe, saj se ob njih lahko za trenutek ustavimo, pogledamo prehojeno pot s hvaležnostjo in uživamo v veselju prejetih darov. Želim si, da bi nas naše današnje spominjanje Gianne, pa tudi Sofije in Marije Montessori povežalo z njimi in med seboj. Da bi se mogli/e vedno globlje zavedati, kdo smo in čemu smo, kar smo, da bi začutili/e v sebi hvaležnost, da nas je Dobri pastir poklical, da na poseben način služimo Njemu in otrokom in da bi nas to poživilo.

Sofia in Gianna – Pedagogika in katehetika z roko v roki. Želim si, da bi nam bile besede iz njihovih del vir navdiha in pomoč pri osebni rasti v vlogah učitelja in katehista.

Kot so **VIRI** mi služili:

- Betty Hissong, (montessori pedagoginja, ki je bila na Gianninem predavanju pred štiriindvajsetimi leti, 22. oktobra 1995), članek *Verska izkušnja s tri- do šestletnimi otroki*
- Sofija Cavalletti, članek *Nepričakovani in nezasluženi dar*, ki je bil objavljen v Fogliettu (Lističu) št.18, 2009
- Marija Montessori, *Srkajoči um*, 27. poglavje
- Gianna Gobbi, *Skupaj z otroki prisluhnimo Bogu*
- Dopisovanje z Deborah Presser Velder
- Pričevanja katehistinj in nekdanjih otrok iz atrijev
- Wikipendija, Jezikoslovac.com

DEFINICIJA PEDAGOGIKE IN KATEHETIKE

PEDAGOGIKA je veda o vzgoji in izobraževanju. Beseda izhaja iz grške besede *paidagogos* – vzgojitelj. Paidagogosi so bili grški sužnji, ki so skrbeli za dečke, jih vodili na urjenje, v šolo in nasploh skrbeli za njihovo izobraževanje.

Pedagogiko kot vedo zanima, kaj je vzgoja, kaj je izobraževanje, kakšen je odnos med njima, kako odrasli vplivajo na otroka ter kako se odnos med močnejšim in šibkejšim odvija, kakšne so lahko posledice tega odnosa in katere oblike odnosa so koristnejše za šibkejšo oz. odvisnega v odnosu.

V kontekstu šolskega sistema pedagogiko zanimajo kriteriji za pravično, demokratično izobraževanje in kako naj ti zavladajo kot norme.

KATEHETIKA je disciplina pastoralne teologije. Hrvaška Wikipendija jo imenuje verska pedagogika. Je znanstvena veda, ki se ukvarja s cerkveno prakso kateheze. Beseda kateheza izvira iz grške besede *katekheisis* – (ustni) pouk, *katehein* – (ustno) poučevati. Gre za podajanje krščanskega sporočila, ki usmerja versko vzgojo.

Otrokom in mladim se podaja na strogo pedagoški način, npr. kateheza zakramentov, verski nauk in učenje pa posreduje tudi odraslim.

Kot zanimivost: Katehetika postala znanstvena disciplina leta 1774, ko je benediktinski opat Franz Stephan Rautenstrauch izvajal nek projekt in je bila katehetika uvedena v vseh bogoslovnih šolah. Odlok je podpisala sama avstrijska cesarica Marija Terezija. 😊

UČITELJ

Razliko med klasičnim in montesori učiteljem (pedagogom), nam pomaga začititi Marija Montessori v 27. poglavju svoje knjige *Srkajoči um*, ki ima naslov 'Priprava učitelja'. Takole pravi:

»Prvi korak, ki ga mora narediti bodoči montessori učitelj, je priprava samega sebe. Najprej mora ohranjati živo svojo domišljijo. V običajnih šolah učitelj vidi samo neposredno obnašanje otrok. Ve, da mora paziti nanje in kaj jih mora naučiti. Montessori učitelj pa vseskozi išče otroka, ki ga še ni. V tem je glavna razlika.

Učitelja ne sme ga skrbeti raznolikost in deviantnost otrok. V svoji domišljiji mora videti normaliziranega otroka, ki živi v svetu duha. Verjeti mora, da bo otrok pred njim pokazal svojo pravo naravo, ko bo našel delo, ki ga bo privlačilo.«

TRIJE VIDIKI UČITELJEVEGA DELA

Potem M.M. govori o treh vidikih učiteljevega dela:

1. vidik: Učitelje je **upravitelj in varuh okolja** in se ne pusti zmesi otrokovemu nemiru. Materiali naj bodo lepi in vzorno pospravljeni. Naj se svetijo, da bodo v najboljšem možnem stanju. Privlačnost zbere otrokovo voljo. Tudi učitelj mora biti privlačen in prijeten na pogled, čist in urejen, umirjen in dostojanstven.
2. vidik: Učiteljev odnos do otrok. »Učitelj mora biti zapeljiv, otroke mora očarati.« V obdobju **preden pride do vzpostavitve koncentracije** v razredu, **mora učitelj delovati kot plamen**, ki s svojo toploto vse osrečuje, vse oživlja in vabi k delu.

3. vidik: Ko v razredu zavlada zbranost, mora biti učitelj zelo pazljiv. Ne vmešavati se pomeni, da se res ne vmešava v nobeno stvar. Tu učitelj najpogosteje naredi napako. Že samo beseda »dobro« lahko umiči otrokovo zbranost. Ali pa, če vidi, da se otrok muči, pa mu gre pomagat, čeprav otrok za pomoč ni prosil. Otrokova želja je pogosto, da bi težavo premagal sam. Otroka dejansko lahko zmotimo že samo z pogledom, ko se zave, da ga opazujemo. Čudovit napotek, ki pomaga učitelju, je naslednji: »Tako ko nastopi koncentracija, se obnašaj tako, kot da otroka sploh ne bi bilo.« Seveda bomo s hitrim pogledom še vedno vedeli, kaj otrok počne, le da se on tega ne bo zavedal. »učiteljeva sposobnost, da se ne vmešava v delo otrok, pride tako kot vse ostalo z izkušnjami, nikoli pa ne pride z lahkoto. Potreben je dvig v duhovne višine. Resnična duhovnost se zaveda, da je celo pomoč lahko izvor napuha.

Učiteljevo delo je podobno služabnikovemu, tako da dobro služi otrokovemu duhu. Otroku mora pomagati, da bo deloval, uporabljal voljo in mislil sam zase. To je umetnost in te umetnosti se lahko naučimo le, če delamo z otroki.

V nadaljevanju M.M. pravi:

»Ni dovolj samo vedeti, da je otroku ime Janez in da je njegov oče tesar. Učitelj mora spoznati in izkusiti skrivnost otroštva v vsakdanjem življenju. Šele z izkušnjo pride ne le boljše poznavanje otroka, ampak tudi nova vrsta ljubezni do njega. Nova ljubezen pa se ne omejuje na posameznega otroka, ampak na tisto, kar se skriva na dnu skrivnosti otroštva. Ko otroci pokažejo svojo resnično naravo, učitelj morda prvič dojame, kaj je to ljubezen. To spoznanje učitelja spremeni, se dotakne njegovega srca in ga po malem spreminja.«

KATEHIST

Razlika med katekizmom in katehezo

Spomnimo se najprej, kako Sofija Cavalletti opredeli razliko med katekizemskim in katehetskim podajanjem krščanskega sporočila.

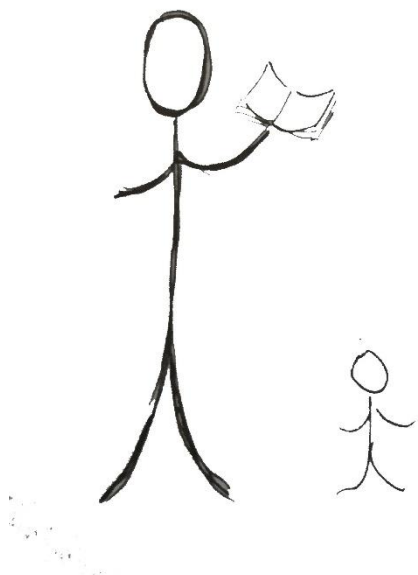
»Kot dobro veste, je med katekizmom in katehezo ogromna razlika. Pri katekizmu je odrasli tisti, ki ve in poskuša otroke naučiti to, kar ve, in tako torej tudi preverja in pa določa, kaj se naj otrok nauči. Torej je tako kot v šoli. Toda kateheza je zelo posebna vrsta šole, kjer je samo en Učitelj in to je Kristus, ki je med drugim rekel: »Moj nauk ni moj, temveč tistega, ki me je poslal« (Jn 7, 16).

Beseda kateheza pomeni 'izzveneti' ali 'ponovno zazveneti'. Predpostavlja, da vsak, ki je navzoč, odrasli in otrok, zavzame držo poslušanja, tako da bo slišal glas, ki je kot tisti glas, ki ga je slišal Elija po viharju in potresu, glas rahlega šepeta (glej 1Kr 19, 12-13).«

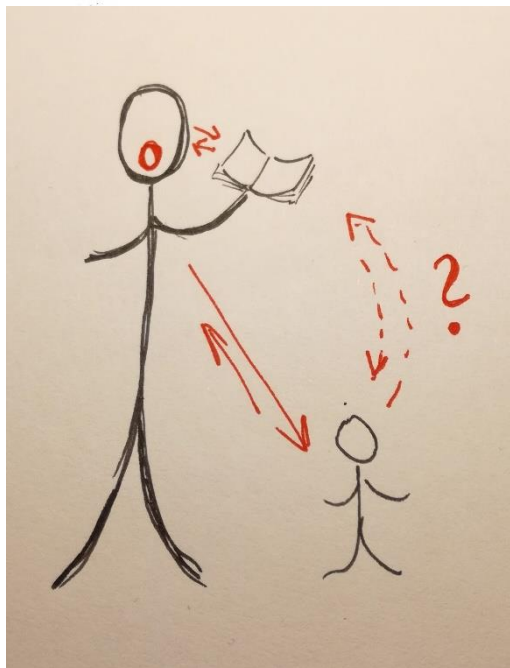
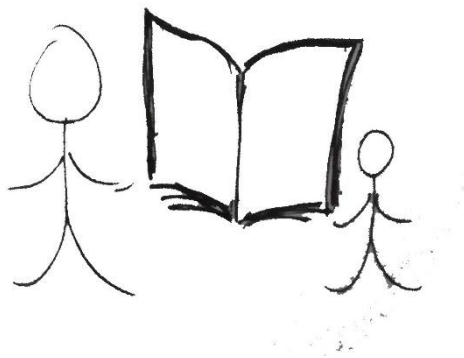
Za 'katekizem' bi narisali zelo majhnega otroka in zelo velikega odraslega in ta velika oseba drži v roki majhno knjigo.

Za 'katehezo' pa bi narisali dve osebi enake velikosti, ki predstavljata otroka in odraslega, ki med seboj držita veliko knjigo.

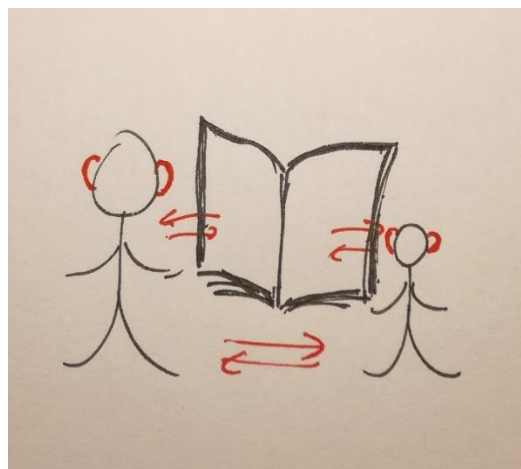
KATEKIZEM

KATEHEZA

ODNOS

»POUČEVALNI« PRISTOP

»POSLUŠALNI« PRISTOP

V čem se montessori (kdp) katehist razlikuje od montessori učitelja?

Da bi lahko razlikovali enega od drugega, je potrebno **poznati cilje** obeh.

Cilj montessori učitelja je, zadovoljiti otrokovo potrebo: »**Pomagaj mi, da naredim sam.**«

Katehistov cilj pa je, zadovoljiti otrokovo globoko potrebo po odnosu z Bogom: »**Pomagaj mi, da bom sam prišel bliže k Bogu.**«

Pristop do otroka in metoda sta v obeh primerih ista (kot je razvidno tudi iz prvih od 32 točk značilnosti KDP), **cilj pa nas povede en korak dlje.**

Spomnimo se otroka in njegovega dela, ki ima več nivojev. Pogledjmo vaje vsakdanjega življenja. Kaj je namen teh vaj?

1. ponuditi otroku dejavnosti, ki mu bodo prinesle veselje,
2. kontrola, koordinacija in perfekcija gibov in gibanja, kar vodi na naslednji nivo, ki je
3. priprava otroka na življenje, da bo deloval in sodeloval v služenju skupnosti otrok in odraslih, v kateri živi. Pri katehezi se ta cilj razširi in vsebuje še četrti nivo, na katerem
4. otrokovo delo postane molitev.

Torej način, kako hodimo, se gibamo in v atriju delamo, posebno še delo v zvezi z liturgijo oz. sveto mašo, vse to pomaga otroku, da lahko sodeluje pri liturgiji in vzpostavi odnos z Bogom. **Atrij je torej prostor, kjer otrokovo delo doseže višji nivo.**

Prisluhnimo, kaj nam ima povedati Gianna, ki je ob Sofiji iz montessori učiteljice 'prerasla' v montessori katehistinjo.

KAKO OTROKU POMAGATI DOŽIVETI RELIGIOZNO (VERSKO) IZKUŠNJO

Gianno so prosili, naj spregovori o uvajanju otrok v življenje z Bogom. Njej se je izraz 'uvajanje' zdel neustrezen, saj izrazi aktivnost odraslega, ne izrazi pa drže, ki naj bi jo odrasli zavzel pri svojem katehetskem delu. Takole pravi:

»Pri našem delu bi katehist moral biti ponižen opazovalec. V otroku namreč obstaja skrita, vendar globoka religiozna narava, ki jo otrok želi (za)živeti. Da pa bi otrok lahko razkril to svojo resnično naravo, se mora katehist usposobiti, da mu bo pomagal, da se bo to razodetje zgodilo. Prepoznati moramo, da smo poklicani biti ponižni in pozorni opazovalci življenja. Zato bi jaz temu, kar želim povedati, dala naslov 'Kako otroku pomagati doživeti religiozno izkušnjo«

»Marija Montessori je montessori učitelja primerjala z znanstvenikom. Znanstvenik je nekdo, ki raziskuje in opazuje naravo na tak način, da iz ljubezni do tega, kar opazuje, pozabi nase. Kako je to še bolj pomembno na verskem področju! Mi vemo, kako globok je odgovor otrok na njihovo religiozno izkušnjo. Kako to vemo? Večinoma to prepoznamo iz njihovega veselja in čudenja, ki ju izrazijo ob poslušanju prilik. Vidimo, kako so očarani in navdušeni nad gorčičnim semenom in kvasom. Vedno znova in znova odgovarjajo tako pozitivno na bistvene teme, ki jim jih posredujemo.

Celo pred tretjim letom starosti lahko opazujemo religioznost otrok, saj se pokaže kar sama. Malček svojo izkušnjo izrazi s svojim obrazom in s celim telesom.«

Nekoč je Gianna opazovala nekega še zelo majhnega fantka, kako je kontempliral. Vsak večer je imel navado, da je po večerji opravil svoj ritual in se šel sprehodit po polju. Tako se je šla tisti večer Gianna z njim sprehajati. Med potjo sta spregovorila le par besed. Gianna je rekla: »Sončni zahod« ali pa: »Ptice« itd. Nato sta oba samo zrla pokrajino. Ustavila sta se in poslušala zvonjenje cerkvenega zvona. Bilo je veliko tišine.

Pa tudi veliko veselja. Nad vsem pa je bil mir. Gianna je vse to opazovala in se čudila, le kaj vse to pomeni. Otrok je bil popolnoma miren in ta mir je trajal vse do odhoda v posteljo, kamor je odšel v globokem miru.

Gianna je iz takih in podobnih izkušenj **sklepala**, da je otrok resnično zmožen kontemplacije in da ta **kontemplacija vedno rodi mir**. Otrok svojo izkušnjo izrazi na drugačen način kot odrasel človek. Zdi se, da se z lahkoto giblje v presežnem (transcendentnem) in dejansko okuša odnos z Bogom.

POKLIC-ANOST KATEHISTA

Gianna govori o poklicu oz. poklicanosti katehista. Dobri pastir nas je poklical in mi smo se odzvali. Pravi:

»Poklic katehista ni lahek. Najprej mora pripraviti okolje z vsemi lepimi materiali, ki bodo otroka vodili k zrenju Boga. Najpomembneje pa je, da katehist razume, da je njegova **primarna naloga, da otroku pomaga vzpostaviti stik z Bogom, tako da se bo med Bogom in otrokom lahko razvil resničen odnos**. Da bi to katehist lahko naredil, mora resnično **spoštovati rastoče življenje, še posebno religiozno življenje** otroka, tako da otroku zagotovi svobodo in dopusti, da se pokaže originalnost njegovega bitja. Priprava odraslega za to delo vključuje resnično spoštovanje skrivnosti otroka in skrivnosti Boga. To zavedanje in spoštovanje nam ne dovolita, da bi se katehisti 'povzpeli na tron' in se postavili nad otroka. K otroku moramo priti kot **ponižni opazovalci in služabniki**.«

Poklicani smo, da sprejmemo in prevzamemo določene značilnosti in drže, ki nam bodo pomagale pripraviti se za to zahtevno nalogo: pomagati otroku v njegovem religioznem življenju.

V opisu učiteljeve priprave je Marija Montessori navedla potrebnost sledečih elementov:

1. Učiti se TIŠINE.
2. Raje OPAZOVATI kot poučevati.
3. Namesto prevzemanja drže ponosa, ki nekoga dela pomembnega, obleči plašč PONIŽNOSTI.

Če te drže potrebuje montessori učitelj, koliko bolj so pomembne za katehista. Bistveno je, da razvijemo te drže. Nič ni našega, otrok ne pripada nam in tudi sporočilo ni naše, ampak nam je podarjeno od Boga.

Otroku pomagati vzpostaviti stik z Bogom ni lahko delo. Od nas zahteva največje spoštovanje (do) otroka. Rekli smo, da v atriju otrokovo delo doseže višji nivo, postane molitev. Molitev lahko razumemo kot 'poslušanje Boga'. Je ključ, ki odpre vrata med Bogom in človekom, ključ, ki ga je Bog dal vsakemu izmed nas, čeprav vsak človek moli na drugačen način, glede na njegovo kulturo, deželo, tradicijo. Molitev je naš osebni odgovor Bogu. Dobri pastir kliče vsakega po imenu in vsak človek, odrasli in otrok, mora sam odgovoriti na ta klic. Kaj pa je potem tisto, kar smo mi odrasli poklicani narediti, če ni naše delo, da otroke učimo moliti?

Poklicani smo, da premislimo o nekaterih preprostih stvareh, ki pomagajo ustvariti ugodne pogoje za molitev:

1) Prva taka stvar je, da je potrebno pripraviti takšno **okolje**, da bo v njem vzdušje molitve, da bo prostor tišine in zbranosti. Okolje mora pomagati h koncentraciji in k 'Poslušanju' z veliko začetnico. Zato imamov atrijski molitveni kotiček s kipom Dobrega pastirja, svečo, šopkom rož itd.

2) Ko otroke zberemo za molitev, jih povabimo k **tišini**. Naredimo tišino in prižgemo svečo. Zapojemo lahko kratko pesem. Katehist mora biti vedno za otroke, še posebno če igra kitaro, sicer bodo otroci raje gledali njega kot pa se osredotočili na Boga in molitev. Trajanje molitve je odvisna od potrebe otrok. Molitev je pogosto prekinjena s tišino, ki pa je tudi že sama lahko pristna molitev.

3) Otroke lahko povabimo k **spontani molitvi** šele po dolgi pripravi. Naj nas to ne preseneča, saj potrebujejo čas, da se čutijo domače v okolju, da razvijejo odnos z Bogom, pridobijo besedni zaklad. Na odgovore otrok bodo vplivali tudi različni časi cerkvenega leta in teme, ki jih bomo obravnavali. Spontana molitev se ponavadi pojavi v času predstavitve krsta, včasih pa tudi, ko z otroki podelimo pripovedi o Jezusovem otroštvu. V krstu otroci jasno spoznajo dar in zato želijo reči »hvala.« Pri pripovedih o otroštvu katehist lahko otroke povabi k spontani molitvi z besedami: »Slavimo Boga, kot so ga slavili angeli.«

4) Pomembno je, da **nismo obremenjeni z občutkom formalnosti**. Seveda je potrebno, posebno na začetku, da se držimo zunanje oblike in strukture, saj se spontanost otrok ne pojavi takoj. Celo v rednih montessori razredih se spontanost ne pojavi takoj. Marija Montessori pravi, da v začetnih fazah učitelj lahko postopa, kakor želi, in otroke pritegne k različnim dejavnostim. Ni tako zelo pomembno, katero dejavnost otrok izbere. Tudi naj učitelja ne skrbi, kako bo interveniral. Procesi v otrokovem telesu so še v razvoju, zato otroci potrebujejo spodbudo v okolju in ritual, ki jih pritegne. Ko pa opazimo, da otroci postanejo skoncentrirani, moramo spremeniti svoje vedenje in jim dovoliti oziroma upoštevati njihovo spontanost, ki se bo pojavila, ko bodo postali 'normalizirani' in bodo delovali skladno s svojo resnično naravo.

5) **Ritual (rutina)** je otrokova globoka potreba. Zato je pomembno, da ga vzpostavimo pri molitvi. Neka katehistinja je Gianni vprašala. »Ali ves ta ritual res potreben? Ali ni zaradi njega okrnjena spontana molitev?« Gianna je odgovorila:

»Rituali so zelo pomembni. Tišina in kretnje oz. gibi so bistveni.«

6) PRIPRAVA OTROK NA MOLITEV

Dobra priprava otrok na molitev je zelo pomembna, saj otroka vodi v doživljanje miru in veselja. Zlahka namreč opazimo, da otroci, kadar imajo priložnost za molitev, izkušajo mir in veselje.

Pred samo molitvijo moramo razmisliti o določenih dejavnostih, ki otrokom pomagajo priti do te točke, da bodo sposobni moliti:

1. TIŠINA
2. KONTROLA GIBANJA TELESA
3. JEZIK

ad 1) Ves montessori vzgojni pristop pripravlja zemljo za molitev, saj k temu pomagajo vse aktivnosti, ki vodijo k večji koncentraciji. Še posebej neposredna pomoč je **igra tišine**. Igra tišine je za otroke zelo privlačna. Otrokom pomagamo, da malo po malo čisto umirijo svoje telo, tako da se več ne premikajo. To ni tišina, ki bi bila zaukazana od zunaj, ampak je sad otrokove samokontrole. Tudi ni le stvar telesa, ampak se otrok vedno bolj zaveda svoje notranjosti. Kot je rekla Marija Montessori: »(Otrokovo uživanje v) vajah tišine kaže na njegovo notranjo željo, da sam sebe nekako povzdigne.« Česa pa si mi odrasli želimo, ko pomagamo otroku doseči tišino? Otrokom **želimo pomagati, da bodo v izkušnji tišine uživali**. Otrok potrebuje, da se zave svojega fizičnega telesa in svoje zmožnosti, da ga lahko kontrolira s tem, ko se naredi negibnega. To je njegov osebni dosežek. Postopoma se otrok vedno bolj zaveda, kako je lahko v skupini resnično pri miru. Sčasoma to postane kolektivna tišina.

Igra tišine torej lahko vodi tudi v obvladovanje osebne volje. Ta vaja res neposredno pomaga k samodisciplini. Najpomembneje je, da otroka s tem, ko mu pomagamo doseči tišino, vodimo na globlji nivo. Postopoma mu pomagamo ne le poslušati tišino, ampak poslušati NEKOGA. Zato lahko rečemo, da igra tišine pripravlja otroka za/na molitev.

ad 2) Druga zelo pomembna priprava na molitev pa so **vaje vsakdanjega življenja**. Pri teh dejavnostih se otrok bolj zave gibanja lastnega telesa. Te vaje otroka zelo pritegnejo in mu pomagajo, da izpopolni svoje gibe. Dela jih veseljem in se pri tem zabava, obenem pa telo uporablja za izvajanje aktivnosti pod vodstvom svojega uma. Vaje vsakdanjega življenja so neposredna priprava na molitev, še zlasti molitvene drže oziroma kretnje, kot sta poklek in znamenje križa. Tema vajama lahko rečemo molitev s telesom. Molitev namreč ne vključuje le srca in uma, ampak tudi telo. Ko otrok razume, da lahko njegovo telo zavzame različne položaje, se postopoma vedno bolj zaveda, da ti položaji oz. te drže lahko imajo in tudi zares imajo določen pomen.

ad 3) Vse te dejavnosti ustvarjajo ugodne pogoje za srečanje z Bogom, kar molitev je. Ko je telo pripravljeno prek igre tišine in vaj vsakdanjega življenja, lahko otrokom pomagamo še z **'molitvenim besednjakom'**. Predstavimo jim npr. slavljeni psalm, ki ima že sam po sebi bogat jezik, ki nam in otrokom in pomaga, da se lahko izrazimo, ko ne vemo, kako bi se izrazili s svojimi besedami in odgovorili Bogu, ki nas kliče po imenu.

7) NUJNOST ZAVEDANJA: JEZUS JE EDINI UČITELJ

»Kateheza je (bi morala biti) verska izkušnja skupaj z otroki: otroci in odrasli poslušamo Božjo besedo.«

(Gianna Gobbi, Skupaj z otroki prisluhnimo Bogu, str. 20)

Prisluhnimo Sofijinemu pričevanju, kako je spoznala, da Božja beseda sama otroke veliko bolj nahrani kot mnogo katehistovih besed. Takole pravi:

»Bilo je v adventu leta 1965. Bila sem s štirinajstimi otroki druge stopnje. Za molitev sem izbrala dve normi (Jezusova izreka). Ko sem ju otrokom predstavljala s svojimi besedami, se je jasno videlo, da mi otroci ne sledijo. Nekajkrat sem skušala prilagoditi svoj uvod, pa ni bilo nič bolje. Potem pa, ko me je to že zelo nerviralo in nisem vedela, kaj narediti, sem prenehala govoriti in sem brez besed vzela tabli z normami in dala eno otroku na levi, in drugo otroku na desni. V trenutku je nastala v prostoru popolna tišina. Od štirinajstih otrok jih dvanajst ni imelo ničesar v roki, pa niso nikogar priganjali, naj pohiti. In tisti, ki so brali, so resnično ob besedah premišljevali. Položili so tablo v naročje, občasno povzdignili svoj pogled navzgor in potem tablo podali naslednjemu otroku. Vendar ni nihče rekel. 'Pohiti!'

Ko sem prešla od svojih mnogih besed direktno k Božji besedi, je bila sprememba v drži otrok tako jasna, da bi morala biti slepa in gluha, da tega ne bi opazila. Tako sem končno začela doumevati, da Božja beseda ni odvisna od mojih uvodnih besed (razen, seveda, če je potrebno razložiti kako pomembno, a še nepoznano besedo). Ko beremo Božjo besedo z otroki, je naš edini fokus potreba, da skupaj z njimi poslušamo Božjo besedo in skupaj premišljujemo o tem, kar smo slišali.«

SKLEP

Naj to predavanje sklenem z besedami Betty Hissong:

»Vse, kar je Gianna rekla o otrocih – o njihovi zmožnosti kontemplacije, o njihovi lakoti po Bogu, o tem, s kakšno lahkoto se pogovarjajo o Bogu in ga poznajo, o potrebi, ki jo imajo, po tišini in molitvi – ali niso vse to stvari, ki jih potrebujemo tudi mi, katehisti? Morda je prav zato tako pomembno, da otroke opazujemo ter se od njih naučimo, kako lahko razvijemo svoj odnos z Bogom in v njem rastemo in ne postanemo 'brneč bron in zvenceče cimbele'. Kako zelo potrebujemo tišino! Kako zelo potrebujemo, da zremo Boga in se z Njim pogovarjamo! Otrok nas lahko vodi k molitvi, ki nam bo prinesla mir in veselje.«

Lahko rečemo, da je Kateheza Dobrega pastirja enkratna pedagoško-katehetska sinteza. Bog se je poslužil darov dveh čudovitih žena, Gianne in Sofije, in iz njiju naredil »sodelovanje in prijateljstvo«, ki rojeva sadove. Naj v naših srcih odmeva hvaležnost zanju.

Naj nam spregovorijo še besede iz pričevanj o Gianni dveh njenih bivših otrok iz atrija ter dveh katehistinj, prijateljic, ki se Gianne spominjajo z veliko hvaležnostjo:

»Medtem, ko sem delala, je ona molčala. Bilo je kot bi podpirala moje delo, karkoli je to že bilo, risanje, pisanje, kretnje. Njen pogled me ni spravljal v zadrego, ni me presojal in nič se ni mudilo.« (Nicoletta, nekdanji otrok v atriju)

»Spominjam se, da je bilo Giannino delo, da je otroke prijela za roko in jih vodila k Božji besedi, medtem ko je Sofija Božjo besedo prinesla k otrokom.« (nekdanji otrok v atriju)

Katehistinja Anna Mae Guida ob spominu na mrzle zimske večere, ki jih je preživela z Gianni: »... verjamem, da me je v resnici grela Giannina modrost, njeno vedenje o življenju in o otroku, njen smeh, njena zdrava pamet, njena prijateljica Sofija, njeno veselje pri delu in njena sposobnost, da je svoje delo jemala resno, sebe pa ne preveč.«

Glavna od Gianninih mnogih talentov sta njena sposobnost opazovanje in njen dar za delo v timu. Oba ta dva darova se v njen izražata kot karizma. Gianna je imela odprto srce in čuječega duha. Vedno je opazila druge in jih videla kot posvečene, svete. Opazovanje je bilo zanjo duhovna vaja in ga je cenila pri tistih, ki spremljajo notranje življenje otroka. (katehistinja Patricia Coulter)

Težko je vse to bogastvo zbrati in strniti... Naj vsak zbere vsak nekaj semen za osebno rast, Gospod pa bo rast dajal ☺

Izjemno srečo imamo in blagoslov, da smo tudi mi in naša dežela del te stvarnosti.

Hvala Dobremu pastirju!

VPRAŠANJA ZA OSEBNI RAZMISLEK IN PODELITEV V SKUPINI/PARU/TROJKI

- Kaj ti od predavanja ostaja? Misel, občutje, vprašanje...
- Koliko se ti v sebi čutiš učitelja, koliko katehista? Zakaj? Kako bi ti dve vlogi v sebi uravnovesil? V čem si dober/dobra, kje ti gre, kaj pa ti še manjka oz. v čem te dopolnjujejo sodelavci?
- Preberi 32 točk značilnosti pod vidikom, kaj je tvoja naloga oz. kakšne naj bi bile tvoje drže kot katehista/inje. Katere od teh drž že dobro živiš? Katere si danes bolj zaslišal/a oz. začutil/a kot izziv za v prihodnje? Ob katerih (se) čutiš, da bi bil/a lahko dar oz. pomoč drugim? Bodi čimbolj konkreten/na.

- Koliko ti uspeva montessori oz. kdp vrednote živeti v tvojem vsakdanjem življenju (v službi, družini, skupnosti, župniji, družbi)? Ali se je v času, odkar prejemaš in podarjaš dar KDP, tvoje življenje kaj spremenilo? V čem?
- Ali iz vsega premišljenega in podeljenega (slišanege od drugih) lahko zaznaš v sebi kakšen izziv ali smer ali navdih/načrt za svojo prihodnost, npr. za naslednji mesec ali leto?

KATEHISTOVE NALOGE OZ. DRŽE KOT SO RAZVIDNE IZ 32 TOČK ZNAČILNOSTI KDP

- Katehist opazuje, kako se izražajo otrokove potrebe in o tem premišljuje, z otroki doživlja in deli versko izkušnjo - postaja kakor otrok (če ne postanete kakor otroci...), skrbi, da (religiozno) življenje v otroku raste in se razvija. (prim. t. 1)
- Pripravlja okolje, ki podpira razvoj verskega življenja – atrij. (prim. t. 2)
- Katehist je del skupnosti atrija in skupaj z otroki pridobiva verske izkušnje in lahko sklepamo, da tako kot za otroka, velja tudi zanj, da mu te izkušnje pomagajo, da postane (bolj) aktiven član Cerkve in družbe. Tudi njegovo delo postane molitev in kontemplacija, saj skupaj z otroki poslušaja Jezusovo besedo in prodira v skrivnost liturgije. (prim. t. 3)
- Katehist se ne obnaša kot učitelj, saj je Jezus edini Učitelj, ampak se ponižno zaveda svoje revščine, svojega mesta »nekoristnega služabnika« (material mu k temu pomaga). Je spoštljiv do otroka in potrpežljivo čaka na njegov razvoj. (prim. t. 4, 21, 23)
- Svoje besede ima preštete in jih ne govori po nepotrebem. Otroke obzirno, z malo besedami in velikim spoštovanjem usmerja k poslušanju Božje besede. (prim. t. 6)
- Katehist dela s sodelavci v duhu edinosti in harmonije, sledeč Božjemu načrtu v zgodovini in zapovedi edinosti. Talente in izkušnje da prostovoljno na razpolago. Sodeluje z duhovnikom/ki. (prim. t. 22, 31)

Katehist je spodbujen k nadaljnjemu izobraževanju, k vzdrževanju lepega atrija (da ostane kraj, ki vodi k tišini), k lastnoročni izdelavi materialov (da pride v stik s Svetim Duhom, ki je v nas). Odpove se olepšavam materiala, da otroka ne odvrne od pomembnega in bistvenega. (prim. t. 18, 24, 25)

Za slovo v spodbudo in zahvalo:

VIDEO CGSUSA O PRIPRAVI SVETEGA PROSTORA ZA OTROKE (7 min)

<https://www.youtube.com/watch?v=hfg9RfBk-fY&t=4s>